

Zitting 1980–1981

16 447

Gezondheidswet voor dieren

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp-Gezondheidswet voor dieren.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Amsterdam, 20 oktober 1980

Beatrix

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is nieuwe regelen te geven met betrekking tot het weren en bestrijden van dierziekten, tot het welzijn van dieren en tot de uitvoer van dieren en dierlijke produkten;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Landbouw en Visserij;

directeur: de directeur van de Veterinaire Dienst, alsmede de ambtenaar die hem vervangt;

districts-inspecteur: inspecteur-districtshoofd van de Veterinaire Dienst, alsmede de ambtenaar die hem vervangt;

bedrijfslichaam: een produktschap of bedrijfschap bedoeld in artikel 66 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie;

vee: herkauwende en éénhoevige dieren en varkens;

pluimvee: kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden, ganzen en fazanten;
besmettelijke dierziekte: elke aantasting van de gezondheid van een dier die gevaar kan opleveren voor de gezondheid van andere dieren of van de mens;

smetstof: elk micro-organisme of virus, dat een infectieziekte en elke parasiet, die een parasitaire ziekte bij dieren kan veroorzaken;

schadelijke stoffen: stoffen die de gezondheid van mens of dier kunnen aantasten;

ziek vee onderscheidenlijk ziek pluimvee: vee onderscheidenlijk pluimvee dat is aangetast door een krachtens artikel 23, eerste lid aangewezen besmettelijke dierziekte;

verdacht vee onderscheidenlijk verdacht pluimvee: vee onderscheidenlijk pluimvee dat op grond van artikel 23, derde lid, verdacht wordt gevaar op te leveren voor verspreiding van een krachtens artikel 23, eerste lid, aangewezen besmettelijke dierziekte;

produkten van dierlijke oorsprong: van dieren afkomstige produkten al dan niet be- of verwerkt.

Artikel 2

1. Er is een Veterinaire Dienst die tot taak heeft Onze Minister onder diens bevelen bij te staan bij:

- a. de zorg voor de algemene gezondheidstoestand van de vee- en pluimveestapel en het welzijn van dieren;
- b. de wering en bestrijding van besmettelijke dierziekten;
- c. het onderzoek van voor uitvoer bestemde dieren en produkten van dierlijke oorsprong alsmede de afgifte van de daarop betrekking hebbende bewijsstukken;
- d. andere door Onze Minister te bepalen onderwerpen.

2. Onze Minister kan de behandeling van nader aan te geven onderdelen van de in het eerste lid genoemde onderwerpen aan andere diensten of instellingen opdragen.

3. Onze Minister regelt de inrichting van de dienst.

Artikel 3

1. Er is een Raad voor Veterinaire aangelegenheden waarin overleg plaatsvindt over vraagstukken van algemene aard betreffende het nationaal en internationaal te voeren beleid op veterinair gebied, het welzijn van dieren daaronder begrepen.

2. De Raad dient Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne desgevraagd of eigener beweging van advies.

3. Onze Minister benoemt in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne de leden van de Raad.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gegeven ter zake van de samenstelling en de werkwijze van de Raad.

Artikel 4

1. Autoriteiten, colleges en ambtenaren die bemoeyenis hebben met het voorkomen en bestrijden van dierziekten verschaffen Onze Minister desgevraagd alle met die werkzaamheden verband houdende inlichtingen.

2. Onze Minister wijst ambtenaren aan belast met het toezicht op het bepaalde bij of krachtens deze wet.

3. Een ieder die werkzaam is op het gebied van het voorkomen en bestrijden van dierziekten of daarbij rechtstreeks betrokken is, is verplicht aan de in het vorige lid bedoelde ambtenaren de medewerking te verlenen en de inlichtingen te verstrekken welke die ambtenaren redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak bij het voorkomen en bestrijden van dierziekten nodig hebben.

4. De krachtens het tweede lid aangewezen ambtenaren zijn bevoegd inzage te bevorderen en afschrift te nemen van boeken en andere zakelijke be-

scheiden alsmede dieren en produkten van dierlijke oorsprong te onderzoeken en daarvan monsters te nemen, een en ander voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zij hebben voorts toegang tot alle plaatsen, woningen uitgezonderd, voor zover betreding daarvan redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zij zijn bevoegd vervoermiddelen te doen stilstaan en te onderzoeken. Zij kunnen daarbij de hulp van de sterke arm inroepen.

Artikel 5

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke wetenschappelijke inrichtingen de Veterinaire Dienst ten dienste zullen staan.

Artikel 6

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regelen gegeven ten aanzien van het verlenen van geldelijke bijdragen uit 's Rijks kas aan de Stichting Gezondheidszorg voor dieren, opgericht op 22 december 1970, in de kosten van bij of krachtens dat besluit te bepalen werkzaamheden op het gebied van de gezondheidszorg voor dieren.

HOOFDSTUK II. DE ZORG VOOR DE GEZONDHEID EN HET WELZIJN VAN DIEREN EN VOOR DE ONSCHADELIJKHEID VAN PRODUCTEN VAN DIERLIJKE OORSPRONG

AFDELING 1. MAATREGELEN IN HET BINNENLAND

Artikel 7

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ten behoeve van de algemene gezondheidstoestand en het welzijn van dieren alsmede ter voorkoming van verspreiding van smetstof en van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in dieren en produkten van dierlijke oorsprong, regelen worden gegeven omtrent:

- a. de inrichting van de bedrijven waarop dieren worden gehouden;
- b. het toevoegen van dieren aan bedrijven;
- c. de identificatie en de registratie van dieren;
- d. de huisvesting van dieren en de wijze waarop zij worden gehouden;
- e. de hygiënische eisen waaraan moet worden voldaan;
- f. de voeding, drenking, verzorging en behandeling van dieren;
- g. het gebruik van sera, entstoffen, antibiotica, chemotherapeutica, hormoonpreparaten, stimulantia, analgetica en sedativa, waarvan de toepassing is toegestaan;
- h. de bestrijding van insecten en ratten alsmede van andere voor de gezondheid van dieren schadelijke organismen;
- i. het gebruik van bestrijdingsmiddelen die ingevolge de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 mogen worden toegepast en reinigingsmiddelen;
- j. het veterinaire toezicht op de bedrijven;
- k. het vervoer en het verzamelen van dieren;
- l. de wijze waarop dieren worden gedood of geslacht;
- m. de gevallen waarin en de wijze waarop bepaalde handelingen, waardoor aan een dier pijn of letsel wordt toegebracht, op dieren mogen worden verricht;
- n. andere onderwerpen, voor zover de nakoming van internationale overeenkomsten of van besluiten van volkenrechtelijke organisaties zulks met zich meebrengt.

2. Een voordracht voor een algemene maatregel van bestuur waarin regelen worden gegeven omtrent de in het eerste lid onder g, h en i vermelde onderwerpen wordt Ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 8

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat degene die daarbij aan te wijzen soorten vee of pluimvee houdt, verplicht is zich aan te sluiten bij een door de Stichting Gezondheidszorg voor dieren, genoemd in artikel 6, aangewezen of ingestelde gezondheidsdienst voor dieren.

2. In de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het vorige lid, wordt bepaald in welke gevallen Onze Minister ontheffing of vrijstelling kan verlenen van de aansluitingsplicht en welke voorschriften en beperkingen daaraan kunnen worden verbonden.

Artikel 9

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan aan de eigenaar of houder van één of meer dieren, behorende tot een daarbij te bepalen diersoort, de verplichting worden opgelegd om:

a. zich als zodanig schriftelijk te melden bij de districts-inspecteur van het district waarin hij het dier of de dieren houdt, onder vermelding van het aantal dieren van deze soort dat hij houdt;

b. indien de dieren bedrijfsmatig worden gehouden, aantekening te houden van het aantal op zijn bedrijf aanwezige dieren van deze soort, van de geboorte op, onderscheidenlijk toevoeging van dieren van deze soort aan zijn bedrijf, alsmede van de afvoer van dieren van deze soort van zijn bedrijf, één en ander onder vermelding van de gegevens waardoor de dieren kunnen worden geïdentificeerd en onder vermelding van naam en adres van degene van wie de dieren afkomstig zijn onderscheidenlijk aan wie de dieren zijn afgeleverd.

2. De in het eerste lid, onder b, bedoelde aantekeningen dienen gedurende ten minste twee maanden te worden bewaard en op diens eerste verzoek aan de in artikel 4, tweede lid, bedoelde ambtenaar te worden overgelegd.

Artikel 10

1. Ter uitvoering van bij algemene maatregel van bestuur te geven regelen betreffende de inrichting van en het diergeneeskundig toezicht op daarbij genoemde markten, worden in gemeenten, waar deze markten worden gehouden, onder Onze goedkeuring door de gemeenteraad verordeningen vastgesteld.

2. Bij gebrek van een verordening, als bedoeld in het vorige lid, is het verboden de in dat lid bedoelde markten te houden.

Artikel 11

1. Tenzij Onze Minister anders heeft bepaald, is degene die voornemens is een verkoping, een keuring of een tentoonstelling te houden dan wel met een soortgelijk doel dieren bijeen te brengen, verplicht:

a. van dit voornemen ten minste acht dagen van te voren schriftelijk kennis te geven aan de districtsinspecteur van het district waar de dieren worden bijeengebracht;

b. dieren niet toe te laten tot de plaats waar dieren worden bijeengebracht dan nadat zij door een dierenarts zijn onderzocht;

c. voor zover Onze Minister dit heeft bepaald, slechts dieren toe te laten die tevoren een behandeling ter voorkoming van bepaalde dierziekten hebben ondergaan;

d. in zover Onze Minister dit heeft bepaald geen dieren tot een keuring of tentoonstelling toe te laten waarmee gehandeld is in strijd met een op grond van artikel 7, eerste lid, onder m vastgestelde regels.

2. Het is verboden dieren die zijn aangetast door een besmettelijke dierziekte of daarvan worden verdacht op een verzamelplaats, bedoeld in het eerste lid, te brengen.

Artikel 12

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof regelen worden gegeven waaraan markten en andere verzamelplaatsen van dieren, slachterijen, inrichtingen waarin produkten van dierlijke oorsprong worden be- of verwerkt en inrichtingen waarin diervoeder wordt bereid, moeten voldoen.

Artikel 13

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof regelen worden gegeven ten aanzien van:

a. de reiniging en ontsmetting van stallen, kooien, vervoermiddelen, de daarbij behorende voorwerpen en andere plaatsen en voorwerpen waar of waarin dieren, produkten van dierlijke oorsprong, diervoeder alsmede andere produkten of voorwerpen, die dragers van smetstof kunnen zijn, hebben verbleven;

b. het behandelen van de onder a bedoelde produkten waardoor zij geen gevaar meer kunnen opleveren voor de verspreiding van smetstof dan wel het vernietigen van deze produkten en de onder a bedoelde voorwerpen.

Artikel 14

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof dan wel van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in produkten van dierlijke oorsprong regelen worden gegeven ten aanzien van de aflevering, de opslag, het in voorraad en voorhanden hebben en het vervoeren van diervoeder en voor de voeding van dieren geschikte of bestemde voedsel- en slachtafvallen, alsmede ten aanzien van de vervoering van deze produkten.

2. Een voordracht voor een algemene maatregel van bestuur waarin regelen worden gegeven ter voorkoming van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in produkten van dierlijke oorsprong wordt Ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 15

1. Het is verboden vee of pluimvee en andere door Onze Minister aangegeven dieren te doen verblijven of dit te gedogen op een terrein of plaats waarop zich vuilnis of mest bevindt of waarop vuilnis of mest pleegt te worden gestort of opgeslagen en op een daaraan grenzend terrein, indien de dieren zich vrijelijk van het ene terrein naar het andere kunnen begeven.

2. Het is verboden vuilnis of mest te storten of op te slaan op, dan wel te verspreiden over een terrein of plaats waarop dieren, als bedoeld in het vorige lid, vrijelijk toegang hebben.

3. In de vorige leden wordt onder «mest» niet begrepen mest verkregen in het bedrijf, waar de dieren worden gehouden.

Artikel 16

1. Onze Minister kan bepalen, dat dieren, die daarbij aan te wijzen schadelijke stoffen hebben opgenomen of waarvan wordt vermoed dat zij dergelijke stoffen hebben opgenomen, totdat het tegendeel is gebleken, dan wel totdat van overheidswege is vastgesteld dat het dier weer vrij is van deze stoffen, het bedrijf waar zij worden gehouden niet mogen verlaten dan met toestemming van de directeur of namens deze van de districts-inspecteur van het district waarin dat bedrijf is gelegen.

2. Onze Minister kan bepalen, dat de in het vorige lid bedoelde dieren op een door hem voorgeschreven wijze worden gemerkt.

3. De toestemming bedoeld in het eerste lid, kan onder beperkingen worden verleend en aan een toestemming kunnen voorschriften worden verbonden.

AFDELING 2. MAATREGELEN BIJ HET BRENGEN IN NEDERLAND

Artikel 17

1. Ter voorkoming van verspreiding van smetstof, alsmede ter wering van dieren, produkten van dierlijke oorsprong en diervoeder, waarin zich schadelijke stoffen bevinden, kan Onze Minister het brengen in Nederland van dieren, produkten van dierlijke oorsprong, alsmede van andere produkten en voorwerpen, die dragers van smetstof kunnen zijn dan wel waarin zich schadelijke stoffen kunnen bevinden, verbieden, dan wel verbieden indien niet voldaan wordt aan door hem te stellen regelen.

2. De in het vorige lid bedoelde regelen hebben in elk geval betrekking op:

- a. de eisen waaraan de in het eerste lid bedoelde dieren en andere zaken moeten voldoen;
- b. de eisen waaraan de vervoermiddelen en de verpakkingen moeten voldoen;
- c. het aanmelden van het voornemen om dieren of zaken binnen te brengen;
- d. het in overleg met Onze Minister van Financiën aanwijzen van eerste kantoren in de zin van de Algemene Wet inzake douane en accijnzen, waaraan de dieren en andere zaken, die anders dan via de Belgisch-Nederlandse grens worden binnengebracht, moeten worden aangebracht;
- e. het aanwijzen van de plaatsen waar dieren en zaken, die via de Belgisch-Nederlandse grens worden binnengebracht, ter onderzoek moeten worden aangeboden;
- f. de verklaringen welke op het eerste kantoor, dan wel op een plaats als bedoeld onder e, moeten worden overgelegd en de eisen waaraan deze verklaringen moeten voldoen en
- g. het onderzoek na het binnenbrengen in Nederland.

3. Een regeling, houdende een verbod tot het in Nederland brengen van produkten van dierlijke oorsprong of diervoeder, waarin zich voor de gezondheid van de mens schadelijke stoffen bevinden, dan wel houdende voorschriften ten aanzien van deze produkten of dit diervoeder, wordt vastgesteld in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 18

1. Ten behoeve van de in artikel 17, eerste lid, genoemde doeleinden kan Onze Minister ten aanzien van binnengebrachte dieren en andere zaken onder meer regelen stellen betreffende:

- a. met betrekking tot dieren:
  1. een nader onderzoek, voorbehoedende behandeling of een tijdelijke afzondering;
  2. het vervoer naar de plaats van onderzoek, de voorbehoedende behandeling of de tijdelijke afzondering;
  3. de bestemming;
  4. het vervoer naar de plaats van bestemming in Nederland dan wel naar de plaats waar de dieren weer buiten Nederland worden gebracht;
  5. het doden of slachten en het toezicht daarop en de bestemming van de gedode of geslachte dieren;
- b. met betrekking tot andere zaken:
  1. een nader onderzoek;
  2. de bestemming;
  3. het vervoer naar de plaats van onderzoek of de plaats van bestemming dan wel naar de plaats waar de zaken weer buiten Nederland worden gebracht.

2. Regelen omtrent de in het eerste lid onder a, sub 5, en onder b genoemde onderwerpen, worden vastgesteld in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 19

Onze Minister kan voorts regelen geven met betrekking tot de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen waarin en plaatsen waarop, alsmede met betrekking tot de reiniging, ontsmetting dan wel vernietiging van verpakkingsmateriaal waarin binnengebrachte dieren en andere goederen, als bedoeld in de vorige artikelen, hebben verbleven.

Artikel 20

1. Onze Minister kan bepalen, dat dieren, die op grond van het bepaalde krachtens artikel 17 niet in Nederland hadden mogen worden gebracht, binnen een door hem te bepalen termijn hetzij buiten Nederland moeten worden gebracht, hetzij onder door hem te stellen regelen zonder vergoeding van Staatswege en voor rekening van de importeur of diens gemachtigde naar een door hem aangewezen plaats moeten worden vervoerd en aldaar worden geslacht, onderscheidenlijk worden gedood en vernietigd.

2. Onze Minister kan bepalen, dat andere zaken dan dieren, die op grond van het bepaalde krachtens artikel 17 niet in Nederland hadden mogen worden gebracht, binnen een door hem te bepalen termijn voor rekening van de importeur of diens gemachtigde hetzij buiten Nederland moeten worden gebracht, hetzij onder door hem te stellen regelen naar een door hem te bepalen plaats worden gebracht om aldaar voor rekening van de importeur of diens gemachtigde een behandeling te ondergaan waardoor zij geen gevaar meer opleveren voor de verspreiding van smetstof, hetzij zonder vergoeding van Staatswege en voor rekening van de importeur of diens gemachtigde worden vernietigd.

3. Voor zover dit in het belang van de volksgezondheid is worden regelen, als in de vorige leden bedoeld, vastgesteld door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 21

1. Onze Minister kan bepalen, dat ter zake van een krachtens artikel 17 voorgeschreven onderzoek, een krachtens artikel 18 voorgeschreven nader onderzoek, voorbehoedende behandeling of tijdelijke afzondering dan wel het toezicht op het slachten of de behandeling, een vergoeding van kosten wordt geheven volgens een door onze Minister vastgesteld tarief.

2. Onze Minister kan regelen stellen met betrekking tot de betaling van de vergoeding.

Artikel 22

De in deze afdeling bedoelde regelen kunnen onder meer verschillen naar gelang van het land van herkomst en naar gelang van de bestemming der dieren en andere zaken.

HOOFDSTUK III. DE BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE VEE- EN PLUIMVEEZIEKTEN

Artikel 23

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op door Onze Minister aangewezen besmettelijke dierziekten bij vee- en pluimvee.

2. Een aanwijzing ingevolge het eerste lid kan slechts geschieden indien de ziekte zich snel kan uitbreiden, ernstige schade kan berokkenen aan de vee- of pluimveestapel en niet of niet volledig met normale bedrijfsmiddelen kan worden voorkomen of bestreden, dan wel indien de nakoming van een internationale overeenkomst of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie zulks met zich meebrengt of indien de ziekte naar het oordeel van Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne een ernstig gevaar voor de volksgezondheid oplevert.

3. Door Ons wordt bepaald in welke gevallen bij toepassing van dit hoofdstuk, vee onderscheidenlijk pluimvee, als verdacht vee onderscheidenlijk verdacht pluimvee moet worden aangemerkt.

Artikel 24

1. Onze Minister kan hetzij voor geheel Nederland, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan, bevelen dat vee of pluimvee, dat wordt gehouden en door een besmettelijke dierziekte kan worden aangetast, op een door hem te bepalen wijze voorbehoedend wordt behandeld en gemerkt of één van beide.

2. De kosten van het in het eerste lid bedoelde behandelen en merken komen voor rekening van de eigenaar van de dieren. Onze Minister kan evenwel bepalen, dat de kosten van het behandelen geheel of gedeeltelijk betaald worden uit 's Rijks kas.

Artikel 25

1. Onze Minister kan ter voorkoming van verspreiding van smetstof, hetzij voor geheel Nederland, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan:

a. schorsing van markten waarop door hem daarbij te bepalen diersoorten worden verhandeld en sluiting van diergaarden en daarmee vergelijkbare inrichtingen bevelen;

b. het op één plaats bijeenbrengen van daarbij aangewezen dieren afkomstig van verschillende bedrijven verbieden of daaromtrent regelen geven.

2. Indien een bevel of verbod, als bedoeld in het eerste lid, van kracht is, is het verboden dieren ten aanzien waarvan het bevel of verbod geldt, op de aldaar genoemde plaatsen aanwezig te hebben onderscheidenlijk aldaar aanwezig te hebben in strijd met de regelen in het eerste lid.

Artikel 26

1. Indien een dier verschijnselen van een besmettelijke dierziekte vertoont, geeft de eigenaar, houder of hoeder hiervan terstond kennis aan de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt.

2. De burgemeester stelt de districts-inspecteur van het district waarin zijn gemeente is gelegen, alsmede, voor zover de dierziekte tevens gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens, de regionale geneeskundige inspecteur en de regionale veterinaire inspecteur van de volksgezondheid onmiddellijk op de hoogte indien zich in zijn gemeente een geval voordoet, als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 27

Indien de eigenaar, houder of hoeder van een dier vermoedt dat dat dier door een besmettelijke dierziekte is aangetast, dan wel indien de eigenaar, houder of hoeder door een dierenarts of een in artikel 4, tweede lid, bedoelde ambtenaar van een dergelijk vermoeden op de hoogte is gesteld, is hij verplicht aan deze naar waarheid alle inlichtingen te verstrekken en alle medewerking te verlenen, welke deze redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig heeft en al datgene te doen wat in zijn vermogen ligt om de aard van de ziekte zo spoedig mogelijk te doen vaststellen.

Artikel 28

1. De directeur dan wel namens deze de districts-inspecteur deelt de burgemeester, zo nodig na overleg met het hoofd van de voor de provincie waar het geval zich heeft voorgedaan, door de Stichting Gezondheidszorg voor dieren, genoemd in artikel 6, aangewezen of ingestelde gezondheidsdienst voor dieren, zo spoedig mogelijk mede welke maatregelen tot bestrijding van de ziekte door hem nodig worden geacht.

2. De burgemeester neemt de nodig geachte maatregelen zo spoedig mogelijk.

3. In spoedeisende gevallen neemt de districts-inspecteur, namens de directeur, deze maatregelen zelf en stelt hij de burgemeester daarvan onmiddellijk in kennis.

Artikel 29

De in het vorige artikel bedoelde maatregelen kunnen zijn:

- a. het afzonderen van zieke en verdachte dieren;
- b. het opstallen of ophokken van zieke en verdachte dieren;
- c. het plaatsen van waarschuwingsborden;
- d. het door het plaatsen van kentekenen besmet of van besmetting verdacht verklaren van gebouwen en terreinen;
- e. het merken van zieke, verdachte en herstelde dieren;
- f. het doden van zieke en verdachte dieren;
- g. het onschadelijk maken van gedode of gestorven, zieke en verdachte dieren, en van produkten en voorwerpen, die besmet zijn of ervan worden verdacht gevaar op te leveren voor verspreiding van smetstof;
- h. het reinigen en ontsmetten van gebouwen, terreinen, bewaarplaatsen van mest en voorwerpen;
- i. het vastleggen of opsluiten van dieren;
- j. het behandelen van dieren op een door Onze Minister aangegeven wijze.

Artikel 30

1. Onze Minister stelt het model van de in het vorige artikel bedoelde waarschuwingsborden en kentekenen vast en stelt nadere regelen vast omtrent de wijze waarop de in het artikel genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

2. De burgemeester van de betrokken gemeente verleent zijn medewerking bij het plaatsen en weer verwijderen van de waarschuwingsborden en kentekenen.

3. De kosten van de uitvoering van de in het vorige artikel onder c, d en h genoemde maatregelen worden, met uitzondering van die van het reinigen van stallen en de daarin aanwezige voorwerpen alsmede van het reinigen en ontsmetten van markten, andere plaatsen waar dieren van verschillende eigenaren bijeen zijn gebracht, diergaarden en daarmee vergelijkbare inrichtingen, uit 's Rijks kas betaald.

Artikel 31

1. De directeur, dan wel namens deze de betrokken districts-inspecteur, stelt het tijdstip vast waarop de verdenking is ontstaan dat vee of pluimvee lijdt aan een besmettelijke dierziekte alsmede het tijdstip waarop deze verdenking eindigt.

2. De in het vorige lid bedoelde tijdstippen worden schriftelijk ter kennis van de houder van het betreffende dier gebracht. Daarbij wordt tevens medegedeeld welke op het bedrijf aanwezige dieren op het tijdstip waarop de verdenking is ontstaan reeds ziek waren en welke dieren op dat tijdstip van de ziekte verdacht werden.

Artikel 32

1. Het is verboden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen dieren, produkten of voorwerpen te vervoeren van of naar gebouwen en terreinen, waar een kenteken is geplaatst.

2. De toegang tot gebouwen of terreinen, waar een kenteken is geplaatst, of door Onze Minister aangewezen gedeelten daarvan, is aan anderen dan door Onze Minister aan te wijzen personen of groepen van personen verboden.

3. Indien daardoor naar het oordeel van de districts-inspecteur geen gevaar voor verspreiding van smetstof ontstaat kan de burgemeester, op verzoek van de belanghebbende, ontheffing van het bepaalde in de vorige leden verlenen. Hij verleent de ontheffing onder de door Onze Minister nodig geachte beperkingen en verbindt daaraan de door Onze Minister nodig geachte voorschriften.

Artikel 33

1. Het is verboden gebouwen of terreinen, waar een kenteken is geplaatst, te verlaten, dan na toepassing van de door Onze Minister voorgeschreven maatregelen van ontsmetting.

2. De burgemeester stelt de middelen tot de in het vorige lid bedoelde ontsmetting ter beschikking.

3. De kosten van het ter beschikking stellen van de middelen tot ontsmetting worden betaald uit 's Rijks kas.

Artikel 34

De burgemeester brengt een door hem uitgevaardigd bevel, dat de in zijn gemeente of in een bepaald gedeelte van zijn gemeente aanwezige door hem aangewezen soorten dieren moeten worden vastgelegd of opgesloten, ter openbare kennis.

Artikel 35

In de gemeente of het gedeelte van de gemeente ten aanzien waarvan een bevel, als bedoeld in het vorige artikel, ter openbare kennis is gebracht, mogen dieren van de door de burgemeester aangewezen soort, die niet zijn vastgelegd of opgesloten, op zijn last worden gedood.

Artikel 36

1. Iedere eigenaar, houder of hoeder van een ziek of verdacht dier is verplicht ervoor zorg te dragen, dat dit dier zijn verblijfplaats niet verlaat, tenzij met schriftelijke toestemming of krachtens bevel van de directeur of namens deze van de betrokken districts-inspecteur.

2. Ter voorkoming van verspreiding van smetstof kan de toestemming onder beperking worden verleend en kunnen daaraan voorschriften worden verbonden.

Artikel 37

1. Ter voorkoming van verspreiding van smetstof kan Onze Minister het vervoeren van dieren van een door hem te bepalen soort, van deze diersoort afkomstige produkten, diervoeder alsmede andere produkten en voorwerpen, welke dragers van smetstof kunnen zijn, binnen Nederland of uit, naar of binnen bepaalde gedeelten van Nederland verbieden dan wel verbieden indien niet wordt voldaan aan door hem te stellen regelen.

2. De directeur of, namens deze, de betrokken districts-inspecteur is ter voorkoming van verspreiding van smetstof bevoegd het vervoeren van die-

ren van een door hem te bepalen soort te verbieden in een gebied met een straal van 8 km of minder rondom een gebouw of terrein, dat door het plaatsen van een kenteken, als bedoeld in artikel 29, onder d, besmet of van zodanige besmetting verdacht is verklaard.

3. Rondom het krachtens het eerste of tweede lid aangewezen gebied worden waarschuwborden geplaatst.

4. Onze Minister kan voor het krachtens het eerste lid aangewezen gebied het bij artikel 36 bepaalde van overeenkomstige toepassing verklaren ten aanzien van gezonde dieren.

HOOFDSTUK IV. SCHADELOOSSTELLINGSREGELEN

Artikel 38

1. Indien vee of pluimvee krachtens het bepaalde in artikel 29, onder f, wordt gedood, wordt aan de eigenaar een schadeloosstelling uitgekeerd uit 's Rijks kas.

2. De schadeloosstelling bedraagt een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen percentage van de waarde in gezonde toestand en kan verschillen naar gelang het gaat om zieke of van ziekte verdachte dieren, naar gelang van de gezondheidstoestand van de vee- of pluimveestapel op het besmette bedrijf en van het aantal stuks vee of pluimvee dat op het betreffende bedrijf wordt gehouden.

3. Aan de toekenning van een schadeloosstelling kunnen door Onze Minister voorwaarden worden verbonden welke betrekking kunnen hebben op:

- a. de inrichting van het bedrijf;
- b. de hygiëne op het bedrijf;
- c. de herbevolking van het bedrijf;
- d. het veterinaire toezicht op het bedrijf door een dierenarts of door een gezondheidsdienst voor dieren;
- e. door de eigenaar van het bedrijf te nemen preventieve maatregelen.

4. Indien het derde lid is toegepast kan Onze Minister de uitbetaling van de schadeloosstelling opschorten totdat aan de voorwaarden is voldaan, dan wel aan degene aan wie de schadeloosstelling is toegekend de verplichting opleggen zekerheid te stellen voor de juiste nakoming van de krachtens dat lid gestelde voorwaarden.

5. Onze Minister kan bepalen, dat in afwijking van het bepaalde in de leden 1 en 2, geen schadeloosstelling wordt toegekend, dan wel dat de schadeloosstelling op een geringer bedrag wordt bepaald, voor zover het optreden van de besmettelijke ziekte op het bedrijf van betrokkene mede aan betrokkene te wijten is.

6. Een zelfde bevoegdheid heeft Onze Minister indien wordt vastgesteld dat de eigenaar aan zijn verplichting tot het doen van opgave omtrent de omvang en de samenstelling van zijn vee- of pluimveestapel niet of niet volledig heeft voldaan.

7. Ingeval van vernietiging van andere besmette producten of voorwerpen wordt de eigenaar uit 's Rijks kas de waarde daarvan als schadeloosstelling uitgekeerd. De leden 3–6 zijn bij de toekenning van een zodanige schadeloosstelling van overeenkomstige toepassing.

8. Onze Minister kan het bedrag van de schadeloosstelling geheel of gedeeltelijk terugvorderen, indien aan de aan deze schadeloosstelling krachtens het derde lid gestelde voorwaarden niet of niet ten volle is voldaan.

Artikel 39

Alvorens tot het doden van vee of pluimvee of vernietiging van andere besmette producten of voorwerpen wordt overgegaan, wordt de waarde van de dieren, producten of voorwerpen vastgesteld.

Artikel 40

1. De in het vorige artikel bedoelde waardevaststelling geschiedt door een door de burgemeester op voordracht van de districts-inspecteur aangewezen beëdigde deskundige.
2. Indien de districts-inspecteur of de eigenaar of diens gemachtigde geen genoegen neemt met de waardevaststelling, verzoekt de burgemeester de kantonrechter drie beëdigde deskundigen te benoemen, waaronder de krachtens het eerste lid aangewezen deskundige.
3. Indien over de waardevaststelling geen overeenstemming wordt bereikt geldt het bedrag dat het gemiddelde is van de verschillende waarderingen.
4. De kosten van de in het eerste en tweede lid bedoelde deskundigen worden uit 's Rijks kas betaald.

Artikel 41

1. Terstond nadat de waarde is vastgesteld deelt de burgemeester van de gemeente waar de dieren, produkten of voorwerpen zich bevinden aan de eigenaar het bedrag van de waardevaststelling mede.
2. De burgemeester zendt van de in het vorige lid bedoelde mededeling terstond een afschrift aan Onze Minister.

Artikel 42

1. Indien door het onschadelijk maken van dieren, produkten of voorwerpen schade wordt toegebracht aan gebouwen, terreinen of voorwerpen wordt de eigenaar of gebruiker van deze gebouwen, terreinen of voorwerpen uit 's Rijks kas schadeloos gesteld.
2. Bij geschil over het bedrag der schadeloosstelling wordt dit, op verzoek van de meest gereede partij, door de kantonrechter bepaald bij beschikking, zonder hoger beroep.

Artikel 43

Schade veroorzaakt door de toepassing van maatregelen, als bedoeld in artikel 24 of 28, kan voor zover deze niet uit hoofde van de artikelen 38 of 42 voor vergoeding in aanmerking komt, in door Onze Minister te bepalen bijzondere gevallen geheel of gedeeltelijk uit 's Rijks kas worden vergoed.

Artikel 44

1. De kosten van de schadeloosstellingen, bedoeld in artikel 38, eerste lid, alsmede de kosten bedoeld in artikel 40, vierde lid, artikel 42, eerste lid en artikel 43 komen gedeeltelijk ten laste van belanghebbenden.
2. De hoogte van de bijdrage van belanghebbenden in deze kosten wordt bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld.

Artikel 45

1. Ter verkrijging van de in het vorige artikel bedoelde bijdrage kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur de verplichting worden opgelegd tot het betalen van een geldsom ten behoeve van 's Rijks kas aan degenen die bedrijfsmatig vee of pluimvee houden, verhandelen of slachten, die vee- of pluimveeprodukten produceren of verhandelen of vee- of pluimveevoeder bereiden.
2. Het opleggen van de heffing blijft achterwege indien en voor zover het Landbouwschap de in het vorige artikel bedoelde bijdrage in 's Rijks kas stort.

3. Onze Minister kan van het bestuur van een bedrijfslichaam medewerking vorderen ter zake van het heffen en invorderen van de in het eerste lid bedoelde geldsom.

4. De hoogte van de in het eerste lid bedoelde heffing, welke voor de verschillende in dat lid bedoelde categorieën van personen verschillend kan worden bepaald, wordt vastgesteld aan de hand van de in het voorafgaande jaar gemaakte kosten, als bedoeld in artikel 44, eerste lid.

Artikel 46

1. Hetgeen krachtens het voorgaande artikel verschuldigd is, kan, verhoogd met de kosten vallende op de invordering, door de Staat onderscheidenlijk door de voorzitter van het betrokken bedrijfslichaam worden ingevorderd bij dwangbevel medebrengende het recht van parate executie.

2. Geen invordering geschiedt dan nadat de schuldenaar schriftelijk is aangemaand om binnen de daarbij te stellen termijn van ten minste 10 dagen alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen. De aanmaning bevat de aanzegging, dat het verschuldigde bedrag, voor zover dit binnen de gestelde termijn niet wordt betaald, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel zal worden ingevorderd.

3. Het dwangbevel wordt betekend en ten uitvoer gelegd op de wijze, bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

4. Verzet door de schuldenaar tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel wordt ingesteld door dagvaarding van de Staat, onderscheidenlijk het betrokken bedrijfslichaam, voor de rechtbank van het arrondissement, waarbinnen zijn woonplaats is gelegen.

5. Het verzet stuit de aanvang of de voortzetting van de tenuitvoerlegging niet, behoudens de bevoegdheid van de geëxecuteerde, die het verzet heeft gedaan, om hieromtrent een voorziening bij voorraad uit te lokken.

6. Het verzet kan niet worden gegrond op de bewering, dat de verplichting tot het betalen van de heffing ten onrechte is opgelegd, dat het bedrag van de te betalen heffing onjuist is bepaald, of dat het bericht, dat de verplichting tot het betalen van de heffing is opgelegd, dan wel de aanmaning tot betalen van de heffing niet is ontvangen.

Artikel 47

1. Ingeval bij de tenuitvoerlegging van een dwangbevel beslag is gelegd onder derden, is de derde beslagene verplicht, tenzij ook door anderen beslag is gelegd of tenzij een vordering is gedaan als bedoeld in artikel 7 van de wet van 22 mei 1845, Stb. 22, na verloop van twaalf dagen na de beslaglegging, naar gelang hij gelden aan de geëxecuteerde verschuldigd is, deze aan de executant te betalen, zolang deze zulks verlangt totdat het bedrag waarvoor beslag is gelegd met de kosten is voldaan.

2. Verzet van de geëxecuteerde tegen het beslag schorst de verplichting tot betaling. Indien het verzet is afgewezen en het afwijzend vonnis aan de derde beslagene is betekend, is deze opnieuw tot betaling verplicht.

3. De derde beslagene is rechtsgeldig gekweten, indien hij te goeder trouw aan de executant heeft betaald.

4. Indien de derde beslagene niet aan zijn verplichting tot betaling voldoet, kan hij worden gedagvaard tot het doen van verklaring. De door het verzuim van de derde veroorzaakte kosten komen te zijnen laste.

HOOFDSTUK V. DE BESTRIJDING VAN DE RUNDERHORZEL

Artikel 48

1. De eigenaar, houder of hoeder van een rund is verplicht alle larven van runderhorzelvliegen waarvan de aanwezigheid bij het rund door bulten of andere kentekenen blijkt, te doden of te doen doden.

2. De in het eerste lid bedoelde verplichting geldt niet voor degene die het rund uitsluitend ten behoeve van zijn vervoer dan wel tijdens zijn aanwezigheid op een markt, keuring, tentoonstelling, openbare verkoping of soortgelijke verzamelplaats van vee, slechts voor korte duur onder beheer of toezicht heeft.

Artikel 49

Het is verboden een rund in een weiland te brengen of toe te laten, indien dit rund bulten of andere uiterlijke kentekenen vertoont die duiden op de aanwezigheid van larven van runderhorzelvliegen.

Artikel 50

Het is verboden een rund waarop zich blijkens bulten of andere uiterlijke kentekenen larven van runderhorzelvliegen bevinden, aan te voeren op een markt, een keuring, een tentoonstelling, een openbare verkoping of een soortgelijke tijdelijke verzamelplaats van vee.

HOOFDSTUK VI. DE BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE DIERZIEKTEN BIJ ANDERE DIEREN DAN VEE EN PLUIMVEE

AFDELING 1. DE BESTRIJDING VAN RABIËS BIJ ANDERE DIEREN DAN VEE EN PLUIMVEE

Artikel 51

Deze afdeling is niet van toepassing op vee en pluimvee.

Artikel 52

Door Ons wordt bepaald wanneer een dier van rabiës verdacht wordt.

Artikel 53

Een dier dat verschijnselen van rabiës vertoont of van rabiës verdacht wordt dient door de eigenaar, houder of hoeder terstond te worden vastgelegd, opgesloten of zo nodig te worden gedood.

Artikel 54

1. Indien een dier verschijnselen van rabiës vertoont of van rabiës verdacht wordt geeft de eigenaar, houder of hoeder hiervan terstond kennis aan de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt.

2. Indien het dier niet is vastgelegd of opgesloten, dient de in het vorige lid bedoelde kennisgeving te geschieden aan de burgemeester van de gemeente waar de eigenaar, houder of hoeder het dier het laatst heeft gezien.

3. Het in het vorige lid bedoelde dier kan op last van de burgemeester van de gemeente waar het zich bevindt, worden gedood.

Artikel 55

Indien zich in Nederland rabiës voordoet kan Onze Minister voor het gehele land, dan wel voor het gedeelte van het land waar deze ziekte zich voordoet, bepalen, dat een ieder die een dier waarneemt waarvan hij redelijkerwijze kan vermoeden dat het door rabiës is aangetast, daarvan onmiddellijk mededeling moet doen aan de burgemeester van de gemeente waarin hij het dier heeft aangetroffen.

Artikel 56

Indien een burgemeester verneemt dat in zijn gemeente een dier verschijnselen van rabiës vertoont of van rabiës verdacht wordt, geeft hij hiervan terstond kennis aan de districts-inspecteur alsmede aan de regionale geneeskundige inspecteur en de regionale veterinaire inspecteur van de volksgezondheid en neemt hij de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen voorlopige maatregelen tot voorkoming van gevaar voor mensen en dieren.

Artikel 57

Indien de districts-inspecteur niet de zekerheid heeft dat een dier dat een mens of dier heeft gebeten, geen rabiës heeft of niet van rabiës verdacht wordt, doet de burgemeester het dier vastleggen of opsluiten en in waarneming houden, overeenkomstig de voorschriften van die ambtenaar, totdat zekerheid is verkregen, dat het dier noch rabiës heeft, noch daarvan verdacht wordt.

Artikel 58

1. Indien de districts-inspecteur heeft bevonden dat een dier rabiës heeft of van rabiës verdacht wordt, neemt de burgemeester de door deze inspecteur nodig geachte maatregelen.
2. Deze maatregelen kunnen zijn, het zodanig vastleggen of opsluiten van het dier dat dit geen gevaar meer kan opleveren voor mens of dier dan wel het doden en onschadelijk maken van het dier.
3. Indien de burgemeester bezwaar heeft te bevelen het dier te doen doden, dan wel de eigenaar bezwaar heeft dat het dier wordt gedood geeft de burgemeester onderscheidenlijk de eigenaar hiervan terstond kennis aan Onze Minister, die beslist.

Artikel 59

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regelen gegeven omtrent het onschadelijk maken van dieren die overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling zijn gedood of ten gevolge van rabiës zijn gestorven, van andere door rabiës aangetaste dieren en van besmette voorwerpen.

Artikel 60

1. Indien een geval van rabiës in Nederland is waargenomen of vermoed wordt aanwezig te zijn, is Onze Minister, na overleg met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, bevoegd voor het gehele land of voor bepaalde gedeelten daarvan te bevelen, dat dieren op door hem te bepalen wijze voorbehoedend tegen rabiës worden behandeld en gemerkt, worden opgesloten of worden aangeliind dan wel andere maatregelen te treffen ter voorkoming van overbrenging van besmetting.
2. Dieren die in strijd met een bevel, als bedoeld in het vorige lid, loslopen, kunnen, tenzij zij van een muilkorf zijn voorzien, op bevel van de burgemeester van de gemeente waar zij zich bevinden, worden gedood.

Artikel 61

1. Indien door het doden van een dier op bevel van de burgemeester schade wordt toegebracht aan gebouwen, terreinen of voorwerpen, wordt de eigenaar of gebruiker van deze gebouwen, terreinen of voorwerpen uit 's Rijks kas schadeloos gesteld.
2. Bij geschil over het bedrag der schadeloosstelling wordt deze op verzoek van de meest gerede partij door de kantonrechter bepaald bij beschikking, zonder hoger beroep.

Artikel 62

Ter voorkoming van verspreiding van besmettelijke dierziekten bij bijen kan Onze Minister het vervoer van bijen uit, naar of binnen door hem aan te wijzen delen van Nederland verbieden of daaromtrent regelen geven.

Artikel 63

De eigenaar of houder van bijen die weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat onder zijn bijen een besmettelijke dierziekte heerst, is verplicht daarvoor terstond kennis te geven aan de Consulent in algemene dienst voor de bijenteelt, hierna te noemen consulent, en aan deze naar waarheid alle inlichtingen te verstrekken en alle medewerking te verlenen, welke hij redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig heeft, en al datgene te doen wat in zijn vermogen ligt om de aard der ziekte zo spoedig mogelijk te doen vaststellen.

Artikel 64

De consulent en zijn assistenten zijn bevoegd alle plaatsen, met uitzondering van woningen, te betreden en vervoermiddelen te doen stilhouden alsmede monsters van bijenvolken en hun raten te nemen, ten einde een voor de juiste vervulling van hun taak noodzakelijk geacht onderzoek te kunnen instellen. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang tot vorenbedoelde plaatsen met behulp van de sterke arm.

Artikel 65

1. Indien een door Onze Minister aangewezen besmettelijke dierziekte bij bijen wordt geconstateerd, neemt de consulent of diens assistent de maatregelen die Onze Minister ter bestrijding van de ziekte noodzakelijk acht.
2. Deze maatregelen kunnen bestaan in:
  - a. het ontsmetten van de bijenwoning en de naaste omgeving daarvan;
  - b. het verbieden van het verplaatsen van een bijenwoning;
  - c. het hechten van een kenteken aan de bijenwoning, waaruit blijkt dat deze niet mag worden verplaatst;
  - d. het verbieden van het laten uitvliegen der bijen gedurende een bepaalde tijd;
  - e. het plaatsen van geneesmiddelen in de bijenwoning;
  - f. het vernietigen van besmette en van besmetting verdachte raten;
  - g. het vernietigen van bijenvolken die besmet zijn of van besmetting verdacht worden, of die onmiddellijk gevaar lopen besmet te worden, al dan niet met de daarbij behorende woning;
  - h. het behandelen van de bijen op een wijze die door wetenschap of praktijk als doeltreffend is aangewezen.

Artikel 66

1. Bij toepassing van de onder f en g van artikel 65 genoemde maatregelen wordt aan de eigenaar uit 's Rijks kas een schadeloosstelling uitgekeerd berekend naar de waarde in gezonde toestand der raten of bijenvolken op het ogenblik van de vernietiging.
2. Vernietiging heeft niet plaats dan nadat de schadeloosstelling is vastgesteld, overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 67 en 68.

Artikel 67

1. De waarde wordt geschat door de consulent.
2. Indien de eigenaar met de waardevaststelling geen genoegen neemt, geeft de consulent daarvan terstond kennis aan de kantonrechter, die bij beschikking drie deskundigen benoemt waaronder de consulent begrepen is.
3. Indien over de waardevaststelling geen overeenstemming wordt bereikt, geldt het bedrag dat het gemiddelde is van de verschillende waarderingen.
4. De kosten van de deskundigen worden uit 's Rijks kas betaald.

Artikel 68

1. Terstond nadat het bedrag is vastgesteld deelt de consulent aan de eigenaar het bedrag van de waardevaststelling mee.
2. De consulent zendt van deze mededeling terstond een afschrift aan Onze Minister.
3. De leden 3–5 en 8 van artikel 38 zijn op de toekenning van de schade-loosstelling van overeenkomstige toepassing.

AFDELING 3. DE BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE NERTSENZIEKTEN

Artikel 69

Ten aanzien van de bestrijding van door Onze Minister aan te wijzen besmettelijke dierziekten bij nertsen zijn de artikelen 26–30, 32, 33, 36 en 37 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 70

Door Ons wordt bepaald wanneer nertsen verdacht worden gevaar op te leveren voor verspreiding van een besmettelijke dierziekte bij nertsen.

AFDELING 4. DE BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE DIERZIEKTEN VAN ANDERE DIEREN DAN IN DEZE WET GENOEMD

Artikel 71

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen de artikelen 24–47 geheel of gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing worden verklaard op besmettelijke dierziekten van andere dieren dan in deze wet zijn genoemd. Indien de ziekte tevens gevaar oplevert voor de volksgezondheid wordt Ons de voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van de algemene maatregel van bestuur gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.
2. Tegelijk met de afkondiging van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in het vorige lid, wordt een voorstel van wet houdende regeling van het in de algemene maatregel van bestuur geregelde onderwerp, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.
3. Indien het voorstel tot wet wordt verheven, houdt tegelijk met de inwerkingtreding daarvan de algemene maatregel van bestuur op van kracht te zijn.
4. Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van beide kamers der Staten-Generaal tot niet-aaneming daarvan besluit, wordt de algemene maatregel van bestuur onverwijld ingetrokken.
5. Onze Minister is in spoedeisende gevallen bevoegd de artikelen 24–47 voor een termijn van ten hoogste vier maanden geheel of gedeeltelijk van

toepassing te verklaren op besmettelijke dierziekten van andere dieren dan in deze wet zijn genoemd. Indien de ziekte tevens gevaar oplevert voor de volksgezondheid wordt een dergelijke regeling vastgesteld in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

HOOFDSTUK VII. HET BRENGEN VAN DIEREN EN PRODUKTEN VAN DIERLIJKE OORSPRONG BUITEN NEDERLAND

Artikel 72

1. Het anders dan in doorvoer brengen van vee buiten Nederland is verboden.

2. Het in het eerste lid vermelde verbod geldt niet indien de dieren overeenkomstig door Onze Minister gestelde regelen zijn voorzien van één of meer merken en vergezeld gaan van één of meer bewijsstukken aangebracht, onderscheidenlijk afgegeven, op grond van een van Rijksweg ingesteld onderzoek, ten bewijze dat voldaan is aan de met het oog op deze uitvoer door hem gestelde eisen met betrekking tot:

- a. de identificatie der dieren;
- b. de gezondheidstoestand der dieren;
- c. de voorbehoedende behandeling der dieren;
- d. de bedrijven waarop de dieren hebben verbleven en de gezondheidstoestand van het vee op die bedrijven;
- e. de markten waarop de dieren zijn aangekocht en de plaatsen waarop de dieren zijn verzameld;
- f. de vervoermiddelen alsmede de inlading en het vervoer der dieren;
- g. andere onderwerpen, voor zover de nakoming van internationale overeenkomsten of van volkenrechtelijke organisaties zulks met zich meebrengt.

3. Ter uitvoering van het bepaalde in het tweede lid kan Onze Minister voorts regelen stellen met betrekking tot:

- a. de plaatsen waar, alsmede de tijdruimten waarbinnen, vee ter onderzoek kan worden aangeboden;
- b. de wijze waarop de dieren voor het onderzoek bedoeld onder c moeten worden aangeboden;
- c. het onderzoek;
- d. de wijze waarop het in het tweede lid bedoelde bewijsstuk kan worden verkregen;
- e. het toezicht.

Artikel 73

1. Ter nakoming van internationale overeenkomsten of van besluiten van volkenrechtelijke organisaties dan wel in verband met door landen van bestemming gestelde eisen op veterinair gebied kan Onze Minister het, anders dan in doorvoer, brengen buiten Nederland van andere dieren dan vee en van produkten van dierlijke oorsprong verbieden, tenzij de zending overeenkomstig door hem gestelde regelen voorzien is van één of meer merken of vergezeld gaat van één of meer bewijsstukken, aangebracht onderscheidenlijk afgegeven op grond van een van Rijksweg ingesteld onderzoek, ten bewijze dat voldaan is aan de met het oog op de uitvoer door hem gestelde eisen.

2. Het derde lid van artikel 72 is ten aanzien van het bepaalde in het voorgaande lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 74

Indien er gevaar bestaat voor verbreiding van een in Nederland opgetreden besmettelijke dierziekte kan Onze Minister het buiten Nederland brengen van dieren en dierlijke produkten afkomstig uit Nederland of een door hem te bepalen gedeelte daarvan, verbieden dan wel verbieden indien niet voldaan wordt aan door hem te stellen regelen.

Artikel 75

1. De eisen en regelen, bedoeld in de artikelen 72–74, kunnen onder meer verschillen naar gelang van de diersoort, de produkten of naar gelang van het land van bestemming.

2. Indien ter uitvoering van het bepaalde in artikel 72 wordt voorzien in een officiële erkenning van de in het tweede lid van artikel 72 bedoelde bedrijven, markten en verzamelplaatsen van vee, wordt een zodanige erkenning verleend voor iedere markt en verzamelplaats en ieder bedrijf, dat aan de daarvoor door Onze Minister gestelde eisen voldoet en wordt de erkenning ingetrokken, indien het bedrijf, de markt of de verzamelplaats niet langer aan deze eisen blijkt te voldoen, doch niet dan nadat gedurende een redelijke termijn gelegenheid is gegeven, de voor het behoud van de erkenning noodzakelijke voorzieningen te treffen.

3. Het voorgaande lid is van overeenkomstige toepassing indien op grond van artikel 73 wordt voorzien in een officiële erkenning van bedrijven, markten of verzamelplaatsen.

Artikel 76

Onze Minister kan van de verbodsbepaling neergelegd in artikel 72, eerste lid, dan wel vastgesteld op grond van artikel 73, eerste lid, in bijzondere gevallen of groepen van gevallen ontheffing of vrijstelling verlenen. Een ontheffing of vrijstelling kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 77

1. Ter zake van een onderzoek van Rijkswegen, als bedoeld in de artikelen 72 en 73, kan Onze Minister vergoeding van kosten heffen overeenkomstig een door hem vastgesteld tarief.

2. Onze Minister kan regelen stellen met betrekking tot de betaling van de vergoeding.

HOOFDSTUK VIII. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 78

1. Het is verboden dieren in een zodanige toestand te brengen dat zij als ziek onderscheidenlijk verdacht moeten worden aangemerkt.

2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet indien de directeur het in zieke of verdachte toestand brengen in het belang van de algemene gezondheids-toestand van de betrokken diersoort uitdrukkelijk heeft goedgekeurd.

Artikel 79

1. Een ieder wie zulks aangaat is verplicht te handelen overeenkomstig dan wel zijn medewerking te verlenen aan de uitvoering van een krachtens deze wet gegeven bevel of genomen maatregel.

2. Het is verboden krachtens deze wet aangebrachte merken of kentekenen te verwijderen, te vernietigen, te beschadigen of onleesbaar te maken.

3. Het is verboden, tenzij met toestemming van de districtsinspecteur, ten aanzien van krachtens deze wet geplaatste of aangebrachte waarschuwingsborden en kentekenen enige handeling te verrichten.

Artikel 80

1. Indien krachtens enige bepaling van deze wet regelen zijn vastgesteld ten aanzien van het voorzien zijn van dieren en produkten van dierlijke oor-

sprong van merken of kentekenen kan Onze Minister regelen stellen ten aanzien van het vervaardigen, vervoeren, te koop aanbieden, verkopen, voorhanden en in voorraad hebben, afleveren en gebruiken van zodanige merken of kentekenen en van stempels en andere werktuigen, waarmede merken en kentekenen kunnen worden vervaardigd of aangebracht.

2. Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing indien krachtens enige bepaling van deze wet regelen zijn vastgesteld ten aanzien van het vergezeld gaan van dieren of produkten van dierlijke oorsprong door bewijsstukken.

Artikel 81

1. Onder de uitvoering van deze wet en de krachtens deze wet gegeven regelen is begrepen de bevoegdheid van de directeur, indien dit ter voorkoming van verspreiding van smetstof noodzakelijk is, tot het op kosten van de overtreders doen verrichten van hetgeen in strijd met deze wet of die regelen is of wordt gedaan, ondernomen of nagelaten.

2. Tenzij in spoedeisende gevallen neemt de directeur een in het eerste lid genoemde maatregel niet dan na een daartoe door hem aan betrokkene gegeven waarschuwing of gedane aanzegging.

Artikel 82

1. Deze wet is niet van toepassing op door Ons aan te wijzen inrichtingen van onderwijs en wetenschap.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regelen gegeven ter voorkoming van verspreiding van smetstof door inrichtingen, als bedoeld in het vorige lid.

3. Deze wet treedt niet in hetgeen bij of krachtens de Wet op de dierproeven (Stb. 1977, 67) is geregeld.

Artikel 83

1. Tenzij naar zijn oordeel dringende redenen zich daartegen verzetten stelt Onze Minister regelen van algemene aard ter uitvoering van deze wet niet vast dan nadat de bedrijfslichamen en andere organisaties en instellingen, die daarbij naar het oordeel van Onze Minister in belangrijke mate zijn betrokken, in de gelegenheid zijn gesteld over het ontwerp daarvan hun oordeel te geven.

2. Alvorens Ons een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van deze wet te doen, worden de bedrijfslichamen en andere organisaties en instellingen die daarbij naar het oordeel van Onze Minister in belangrijke mate zijn betrokken, in de gelegenheid gesteld over het ontwerp daarvan hun oordeel te geven.

Artikel 84

Door onze Minister vastgestelde regelen van algemene aard worden in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakt.

HOOFDSTUK IX. SLOTBEPALINGEN

Artikel 85

De Veewet wordt als volgt gewijzigd:

A. De titels I–IV, VI en VII, alsmede artikel 67 vervallen.

B. Het opschrift van titel V wordt gelezen: Uitvoer van vlees en vleesprodukten.

C. In artikel 70, eerste lid, wordt in plaats van «de artikelen 67–69» gelezen: de artikelen 68 en 69.

D. In artikel 70, tweede lid, vervalt «artikel 67, eerste lid, onder c.».

E. In artikel 71 vervalt «artikel 67, eerste lid.».

F. In de artikelen 72 en 73 wordt in plaats van «de artikelen 67–69» gelezen: de artikelen 68 en 69.

Artikel 86

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 1, onder 4e wordt na de zinsnede over de Vleeskeuringswet ingevoegd: de Veewet, de artikelen 68, eerste lid, 69, eerste lid en 71.

B. In artikel 1, onder 4e vervalt de zinsnede: de Bijenwet 1947, de artikelen 1, 2, 3 en 6.

Aan artikel 1, onder 4e wordt toegevoegd:

C. De Gezondheidswet voor dieren, de artikelen 4, derde lid, 7–20, 24–27, 32, 33, 36, 37, 48–50, 53–55, 59, 60, 62, 63, 65, 69, 71–74, 76, 78, 79, 80, 82, tweede lid en 89.

Artikel 87

De Destructiewet wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 2, eerste lid, onder a, wordt in plaats van «of de Veewet» gelezen: de Veewet of de Gezondheidswet voor dieren.

B. In artikel 2, eerste lid, onder f, vervallen de woorden: pluimvee, gedood op grond van artikel 3 van de Vogelziektenwet en

C. In artikel 3 wordt in plaats van «Onze Minister van Landbouw en Visserij en Voedselvoorziening» gelezen: Onze Minister van Landbouw en Visserij en in plaats van «artikel 21 van de Veewet» gelezen: artikel 28 van de Gezondheidswet voor dieren.

Artikel 88

De Vogelziektenwet, de Runderhorzelwet, de Bijenwet 1947, de Wet tot weering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren en de Nertszen-Ziektenwet worden ingetrokken.

Artikel 89

Een besluit vastgesteld op grond van één of meer van de in artikel 85, onder A, genoemde bepalingen alsmede een besluit vastgesteld op grond van een der in artikel 88 genoemde wetten, dat op het tijdstip van de inwerkingtreding van artikel 85, onder A, onderscheidenlijk artikel 88 van kracht was, blijft van kracht, totdat het vervalt dan wel door het gezag dat het besluit heeft genomen, is ingetrokken.

Artikel 90

Deze wet kan worden aangehaald als: Gezondheidswet voor dieren.

Artikel 91

De artikelen van deze wet treden in werking op een door Ons te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Landbouw en Visserij,

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,